

Ammun ajankohtaiskatsaus

Anna-Maija Pajukallio

Jätealan ja kiertotalouden yhteistyöryhmä 26.2.2025

Esittelyssä

- Jätedirektiivisopu saavutettu
- Pakkaus- ja pakkausjäteasetus voimassa
- Kansallisessa täytäntöönpanossa – akut 3. vaihe, SER-muutos, kv-jätteensiirtoasetus
- Komission tiedonanto sähköisestä kaupankäynnistä
- UTU-HE (uusiomateriaalien tuotteistamista koskeva päätöksentekomenettely)
- Jäteveron laajentamiseen liittyvä selvitystyö

Lisäksi tiedoksi:

- Ajoneuvojen kiertotalousasetuksen käsittely jatkuu tavoitteena yleisnäkemys neuvostossa kesäkuussa

Jätedirektiivin muutos – trilogisopu

- Trilogissa saavutettu alustava sopu 19.2.2025 [YM tiedote](#)
- Hyväksyminen ja sen perään julkaisu => kesällä 2025?
 - pantava täytäntöön kansallisesti 20 kk:n kuluessa (mahd. kiertotalouslain yhteydessä)
- **Tekstiilien tuottajavastuujärjestelmän luominen jäsenmaihiin**
 - vastuu kohdistuu yhdenvertaisesti kaikkiin tekstiilien valmistajiin ja maahantuojiin.
 - mikroyrityksille vuotta pidempi siirtymäaika kuin suuremmilla yrityksillä
 - neuvottelutuloksena myös kirjaus: jäsenmaat voivat direktiiviä toimeenpannessaan päättää, että pika- ja ultrapikamuodin tuottajat maksaisivat korkeampia tuottajavastuumaksuja
- **Jäsenmaille oikeudellisesti sitovat tavoitteet elintarvikejätteen vähentämiseksi vuoteen 2030 mennessä**
 - 10 prosenttia elintarviketeollisuudessa ja 30 prosenttia asukasta kohden yhteisesti vähittäiskaupassa, ravintoloissa ja ruokapalveluissa sekä kotitalouksissa verrattuna vuosien 2021–2023 keskiarvoon.
- **Erillinen tilaisuus keskeisille sidosryhmille tulossa 24.3.**

Pakkaus- ja pakkausjäteasetus PPWR

- Asetus tuli voimaan 11.2.2025 [YM tiedote PPWR](#) [Cion webinar 20241220](#)
- Sovelletaan 12.8. alkaen, sisältää siirtymäaikoja, useita täytäntöönpano- ja delegoituja säädöksiä
- Pähkinäkuoressa:
 - 5 prosenttia vähemmän pakkausjätettä henkeä kohti vuonna 2030, 10 prosenttia vähemmän 2035 ja 15 prosenttia vähemmän vuonna 2040 verrattuna vuoden 2018 tasoon.
 - Sitovat tavoitteet muovikassien vähentämiseksi. Niiden kulutus saisi olla vuodesta 2025 lähtien korkeintaan 40 kappaletta asukasta kohti vuodessa.
 - Pakkaukset tulee suunnitella painoltaan ja tilavuudeltaan mahdollisimman pieniksi
 - Tietyille kertakäyttöisille muovipakkauksille kieltö
 - Kaikista pakkauksista kierrätettäviä, muovipakkausten sisällettävä kierrätettyä muovia, merkintävaatimukset
 - Uudelleenkäyttötavoitteet kuljetus- (40-100 %), ryhmä- (10 %) ja juomapakkauksille (10 %)
 - Juomapakkausten keräystavoite 90 % ja oltava panttijärjestelmä (Suomen panttijärjestelmä täyttää vaatimukset)
 - Kansallisen täytäntöönpano käynnissä – vaiheittainen toteutus, mahdollisesti myös kiertotalouslaissa

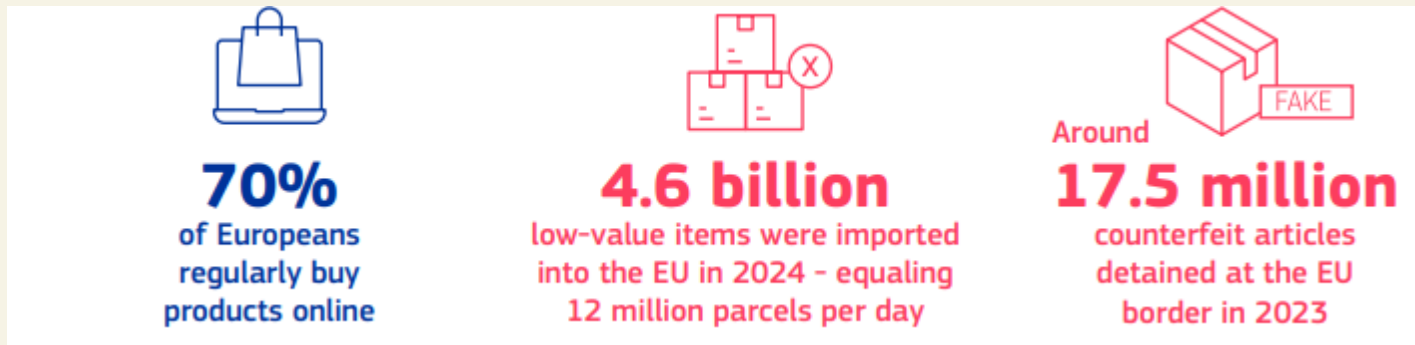

Täytäntöönpanotoimia – akkuasetus, SER-direktiivin muutos ja jätteensiirtoasetus

- HE-luonnos koskien EU:n akkuasetuksen täytäntöönpanon kolmatta vaihetta (tuottajavastuu) sekä SER-direktiivin muutosta lähdössä lausunnoille maaliskuun alussa.
 - Akkuasetuksen täytäntöönpanossa on noudatettu minimi-muutosten periaatetta, sillä laajemmat muutostarpeet jätelain tuottajavastuuluvussa tulevat selvitettäväksi ja harkittavaksi osana Kiertotalouslaki-hanketta.
 - SER-direktiivin muutoksessa kyseessä tuottajan kustannusvastuun rajaaminen eräiden sähkö- ja elektroniikkalaitteiden osalta.
- Valmisteilla myös HE-luonnos koskien EU:n jätteensiirtoasetuksen täytäntöönpanoa, lausunnoille maaliskuun alkupuolella
 - Muutoksia jätelain 12 lukuun, useita pieniä teknisiä muutoksia johtuen jätteensiirtoasetuksen uudistuksesta, lisäksi kumotaan mm. jätteen hyödyntämislaitoksen ennakkohyväksyntä -pykälä.
 - Uudessa JSA:ssa tiukat ehdot siirroille loppukäsittelyyn. Jätteen siirto loppukäsitteltäväksi Suomeen ehdotetaan kiellettäväksi kaatopaikalle. Perusteena mm. kaatopaikkakapasiteetin väheneminen, huoltovarmuus
 - HE:t tarkoitus yhdistää lausuntoajan jälkeen, koska muutokset kohdistuvat jonkun verran samoihin pykäliin -> ennakkonotifointi komissiolle. Eduskuntakäsittely ensi syksynä.

Komission tiedonanto sähköisestä kaupankäynnistä

- Komission tiedonanto [COM\(2025\) 37 final](#) ; [fact sheet](#); [Q&A](#)
- Turvattomien, väärennetyjen tai muuten vaatimustenvastaisten tuotteiden määrän kasvu aiheuttaa vakavia turvallisuus- ja terveysriskejä kuluttajille, vaikuttaa kestävämmällä tavalla ympäristöön ja aiheuttaa epäreilua kilpailua sääntöjä noudattaville yrityksille ja sillä on merkittävä vaikutus myös EU:n kilpailukykyyn eri sektoreilla. Kuluttajien suoraan EU:ssa tuomat tuotteet kuormittavat myös viranomaisia.

Komissio arvioi vuoden sisällä toimia ja työkalujen kehittämistarpeita

Seitsemän toimenpidealuetta

- Tulliuudistus
 - alle 150 euron pakettilähetystä koskevan tullivapauden poistaminen, syrjimätön käsittelymaksu EU:hun suoraan kuluttajille tuoduista tuotteista
- Ympäristöstandardit
 - toteutetaan jätedirektiivin kohdennettu tarkistaminen, kiertotalouslakia koskeva ehdotus ja kemikaaliteollisuutta koskeva paketti
- Tuoteturvallisuus
- Kuluttajien suojelu verkossa
- Digitaaliset keinot
- Tiedon lisääminen
- Kansainvälinen yhteistyö

Olemassa olevia työkaluja

- Digipalvelusäädös
- Digimarkkinasäädös
- Digitaalinen tuotepassi
- Kuluttajansuojaa koskevasta yhteistyöstä annettu asetus
- Jätepuitedirektiivi
- Markkinavalvonta-asetus
- Kuluttajasuojelua koskeva lainsäädäntö
- Euroopan kuluttajakeskusten verkosto
- Yleinen tuoteturvallisuussäätely
- Ehdotettu tulliuudistuspaketti

UTU-HE-luonnoksen lausuntopalaute

- Lausuntokierros päättyi vuoden 2024 lopussa, 47 lausuntoa
 - Laaja kannatus erilliselle uusiomateriaalien tuotteistamista koskevalle viranomaismenettelylle, vaikka useissa sääntelyn yksityiskohdissa löydettiin hiottavaa
 - Kriittisimpänä Vaasan HaO ja Tukes
 - UTU-päätös aina erillisenä ympäristöluvasta (A-vaihtoehto) – muutama lausunnonantaja epäili, että ymp.lupaviranomaisen toimivalta olisi hyvä jossain tilanteissa säilyttää (B-vaihtoehto)
 - Joka tapauksessa menettelyn suhdetta toiminnanharjoittajan ympäristölupa- säänneltävä tarkemmin
 - Yritykset ehdottavat määräaika- käsittelylle (3-6 kk)
 - Yritykset pitivät ehdotettuja rajoituksia kuulemisiin välttämättöminä / viranomaiset, tuomioistuimet, kansalaisjärjestöt perusteettomina
 - Uusiomateriaalirekisterin osalta julkisuushuolia
 - Kysymyksiä päätöksen peruuttamiseen, vanhojen päätösten asemaan sekä viranomaisten tehtäviin ja toimivaltajakoon jäte-tuote-raja

UTU – virkamiesvalmistelu jatkuu

- Jatketaan valmistelua palaute huomioon ottaen A-vaihtoehtoon pohjalta (pitäen edelleen mielet avoinna myös muille vaihtoehdoille)
- Järjestetään sidosryhmätapaamisia näillä näkymin maaliskuussa
- HE aikaisintaan kevätkaudella (mahdollinen ennakkonotifointi) – voimaantulon aikataulua pohdittava vakavasti
 - uusiomateriaalirekisterin resurssointi haasteellista ja toteuttaminen viivästyy
- Valmistelussa asetus päätöstä koskevan hakemuksen sisällöstä
- SYKE kehittää YM rahoituksella (RASTERI) riskinarviointikehikkoa (ja viranomaistehtävien jakoa jäte-tuote-rajapinnassa), jonka avulla arvioitaisiin sivutuotteiden ja jätteiden ympäristökelpoisuutta niiden suunnitelluissa käyttökohteissa.

Jäteveron soveltamisalan laajentaminen

- HO-kirjaus: Hallitus selvittää jäteveropohjan laajentamista varmistaen, ettei verorasitus kohdistu alkutuotantoon, kotitalouksille eikä yritysten maksutaakka nouse kohtuuttomasti.
- Kirjausta tarkennettiin kevään 2024 kehysriihessä: Jäteveron laajentamisen toteuttamiseksi ympäristöministeriön selvityksen mukaisesti hallitus selvittää puoliväliriiheen [kevät 2025] mennessä keinot jakeiden erittelemiseksi.
 - [FCG \(muistio\) 2022](#), [Ramboll 2022](#), [FCG 2020](#)
- Jäteverolaki perustuu jätteen hyödyntämiskelpoisuuteen ja loppusijoittamisen kaatopaikoille. Näillä perusteilla ei todennäköisesti löydy enää merkittäviä uusia verotettavia jätelajeja.
- Soveltamisalan merkittävä laajentaminen edellyttää, että hyödyntämiskelpoisuuden lisäksi veron perusteena olisi myös jätteen määrän ja haitallisuuden vähentäminen ja kaatopaikkojen lisäksi kyseeseen tulisi myös muu loppusijoitus (kuten maankaatopaikat ja kaivannaisjätealueet) => pidemmän tähtäimen ”kokonaisuudistus”

Käynnissä kaksi jäteveroselvitystä

SYKEN selvitys (jäteveron uudistamiseen tähtäävä)

- Tarkastellaan jäteveron kannalta merkittäviä materiaalivirtoja ja valmistellaan tilastoinnin tilannekuva jäteryhmittäin. Jätteet ovat nykyisen veron ulkopuolella olevia, loppusijoituspaikoille toimitettavia jätteitä. Selvitettäviä jäteryhmiä ovat: vaaralliset jätteet, kaivosten kaivannaisjätealueille sijoitettavat jätteet sekä kaatopaikoille ja maankaatopaikoille sijoitettavat maa-ainesjätteet. Selvitys tulee sisältämään myös arvion hyödyntämispotentiaalista.
- Maaliskuussa keskustelut keskeisten sidosryhmien kanssa (Infra, Väylä, Kuntaliitto, Kaivosteollisuus)

FCG:n pikatoimeksianto (nykyveron soveltamisalan laajentaminen)

- Työssä käydään jätenimikkeittäin läpi ne tavanomaisen jätteen (ala)luokat, joita jäteverotus ei nykyisellään kata ja kartoitetaan kaatopaikoille sijoitettavista jätenimikkeistä ne, joilla katsotaan olevan määrällistä merkitystä mahdollisen jäteverokertymän kannalta. Kartoituksessa pyritään selvittämään ko. jätenimikkeiden hyödyntämisympäristössä tapahtuneita teknologia- ym. kehityssuuntia, jotka voisivat puoltaa ko. nimikkeiden jäteverolliseksi asettamista.

Jarmon ajankohtaiskatsaus

Jarmo Muurman

Jätealan ja kiertotalouden yhteistyöryhmä, 26.2.2025

Hallitus kehittää kierrätetylle raaka-aineelle toimivat markkinat

- **Kiertotalouden green deal –sitoumus**

- Sitoutujia 13, tällä hetkellä arviointiprosessissa 6 sitoumusta ja tavoitteena noin 30 sitoutujaa vuoden 2025 lopussa.
- Valmisteilla kertotalousteemainen LIFE SIP –hanke, jota rakennetaan toteuttamaan Kiertotalouden strategista ohjelmaa.
- Arviointiryhmän kokoukset ja sitoumuksen lähettämisen määräajat
 - Kokous 2/2025: torstaina 10.4.2025, sitoumusehdotukset viimeistään 21.3.2025
 - Kokous 3-4/2025: kesä ja/tai syyskuussa 2025 (tarkentuu)

- **VNpp julkisten hankintojen ekologisten tavoitteiden asettaminen**

- VNpp sekä muistiot Ei-täydellinen listaus vaikuttavimmista vaatimuksista, oppaista, ohjeista ja muista tiedonlähteistä, ja luettelo EU-säädöksistä, joissa edellytetään ympäristövaatimusten huomioimista hankinnoissa
- Työryhmän viimeinen kokous 25.4 ja käsittely Puhtaan energian, ympäristön ja huoltovarmuuden minryssä toukokuussa ja valtioneuvossa kesäkuussa

- **Valtakunnallisen vihreän siirtymän EAKR-hankehaku**

- 27 hankekokonaisuushakemusta (84 hanketta), esitetään 6 hanketta rahoitettavaksi (3-4 milj.)

Kuluttajat

- **Vihreät väittämät** (direktiiviehdotus) 22.3.2023 COM(2023) 166 final
 - Trilogit kevään 2025 aikana
 - Yritysten ympäristöväitteiden perustuttava tieteelliseen näyttöön. Väittämissä on otettava huomioon tuotteen koko elinkaari sekä keskeiset ympäristövaikutukset ja ne tulee todentaa kolmannella osapuolella. Vain EU:n laajuiset ympäristömerkit sallittuja.
 - Keskusteluissa vielä soveltamisalan rajausta - mikroyritykset, uudesta yksinkertaistetusta todentamismenettelystä, jäsenvaltioissa virallisesti tunnustetuista ISO 14024 - tyyppin I ympäristömerkeistä sekä ilmastoväittämistä.
- **Vihreän siirtymän kuluttajansuojatyöryhmän asettaminen**
 - Työryhmä valmistelee HE:n muotoon ehdotuksentavaroiden korjauttamisdirektiivin ja vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavista säännöksistä
 - Kansallisen yhteyspisteeseen nimeäminen
 - Työryhmän määräaika on 31.5.2025

Kiertotalous komission työohjelmassa 2025

- **Kilpailukyky kompassi, 29.1.2025** – kiertotalouslaki Q4/2026
- **Puhtaan teollisuuden sopimus (CID)**, julkistetaan Q1, 26.2.2025
 - Euroopan teollisuuden kasvun mahdollisuudet löytyvät toimialojen väliltä, uusista ekosysteemeistä ja koko arvoketjun tarkastelusta
 - Uusio- ja kierrätysmateriaalien ja tuotteiden kysynnän, tarjonnan ja markkinoita kasvattaminen
 - EU:sta maailman johtava toimia kiertotaloudessa
- **EU:n ilmastolain muutos**, Q1/2025 – 2040 nettopäästöjen vähentämistavoite
- **Biotalousstrategia**, (non-legislative or legislative), Q4/2025
 - Biotalous nähdään osana EU:n vihreän kasvun strategiaa
 - Edistää biologisten resurssien kestäväää tuotantoa ja kiertotaloutta
- **Julkisten hankintojen direktiivit**, arviointi Q3/2025
 - Onko vaikutuksia ympäristöpainotuksiin julkisissa hankinnoissa!
- **Visio maatalouteen ja ruokaan**, Q1/2025

Kiitokset!

puh. 050 461 8652

anna-maija.pajukallio@gov.fi

puh. 050 365 8872

jarmo.muurman@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment